

Synpunkter på Grönboken

Det svenska Miljöpartiet anser att ingen del av migrationspolitiken ska harmoniseras eftersom migrationsströmmarna ser så olika ut till olika medlemsländer och ett harmoniserat system riskerar att bli alldeles för fyrkantigt och utesluta många av dem som i dag på ett eller annat vis tar sig till Europa. Samarbete i vissa delar kan däremot vara bra och rekommendationer, riktlinjer etc. som hjälp till de olika länderna tycker vi är ett bättre system. Eftersom vi nu ändå redan har en gemensam asylpolitik kommenterar vi nedan några av de förslag som grönboken tar upp i syfte att förbättra den gemensamma politiken.

1. Utgångspunkten för grönboken är enbart de personer som söker skydd enligt Genèvekonventionen. Alla andra nämns i slutet som olagliga invandrare, vilket i praktiken innebär att endast de som flyr politisk förföljelse, väpnade konflikter är att betrakta som lagliga invandrare. Verkligheten är den att de som enligt UNHCR är att räkna som flyktingar är färre än t.ex. de som flyr undan utvecklingsprojekt av olika slag, som dammbyggen och stora infrastrukturprojekt. De är också bara en bråkdel av alla dem som flyr undan miljökatastrofer, klimatpåverkan etc. Och i förhållande till dem som flyr hunger och ekonomisk misär likaså. När asyl- och flyktingpolitiken harmoniseras riskerar det leda till att ännu färre i praktiken får lov att stanna i Europa, att Europa stängs ännu mer för övriga skyddsbehövande migranter. Strömmarna till de europeiska länderna ser väldigt olika ut i dagsläget men det är bara flyktingar (enligt Genèvekonventionen) som har ett folkrättsligt skydd. Ingen människa i dessa grupper bör kallas olaglig och vi vill därför uppmana kommissionen att ta bort det språkbruket i EU-sammanhang.
2. Eftersom asyl- och flyktingpolitiken redan är harmoniserad till stor del är kommissionens mål i denna andra etapp ändå lovvärt, dvs. att uppnå en högre gemensam skyddsnivå och en ökad solidaritet mellan EU:s medlemsstater. Både att förbättra villkoren för de asylsökande och stärka kapaciteten hos alla aktörer i processen är naturligtvis bra. Den ökade solidariteten i mottagande av asylsökande bör gå hand i hand med ökad solidaritet mellan länderna i mottagande av övriga flyktingar (ekonomiska, miljö etc.) för att inte riskera att stora grupper av dem som i dag får stanna i något annat EU-land inte längre får det. EU är den kontinent i dag som tar emot ett minskande antal flyktingar. Det torde bero på den relativa omöjligheten att ta sig innanför våra gränser för att söka asyl. Kommissionen borde utreda möjligheten att införa asylvisum.
3. Kommissionen har alldeles rätt i att innehållet i förfarandemekanismerna för att bedöma vad som är säkra ursprungsländer, säkra tredjeländer och säkra europeiska tredjeländer bör ses över. Dessa mekanismer omöjliggör att asylsökande bedöms utifrån sina individuella skyddsskäl. Att skapa ett enda enhetligt förfarande riskerar också att urholka möjligheten att få de individuella behoven i centrum för prövningen.
4. Oavsett hur mycket vi harmoniserar mottagningen för att förhindra sekundära förflyttningar kommer dessa ändå att ske. Den som ger sig av har för det mesta ett slutmål och kommer att försöka ta sig dit. Det kan vara till ett land där de behärskar språket, där det finns många landsmän eller släktingar eller där det finns många med samma religion.

5. Att asylsökande får tillgång till arbetsmarknaden, hälso- och sjukvård och skola är oerhört viktigt för att kunna garantera ett värdigt liv i mottagarlandet. Förvarsreglerna behöver ses över för att garantera en bättre standard i alla länder.
6. Frågan om man ska slå samman gruppen med flyktingstatus och gruppen med status som skyddsbehövande är inte helt enkel. Om detta i praktiken leder till att grupperna kommer att omfattas av samma rättigheter utan att skyddsgrunder försvinner är det positivt. Risken är dock att skyddsgrunder eller rättigheter kan försvinna under processens gång för att få alla länder att gå med på direktivets slutliga skrivning.
7. När det gäller dem som är skyddade mot avlägsnande pga internationella bestämmelser, t.ex. tortyrkonventionen, sjukdom etc. är det bra med ett förtydligande eftersom medlemsstater i dag inte alltid tar ett tillräckligt stort ansvar att efterleva dessa.
8. Kommissionen föreslår att ett stödkontor tillskapas. Det är viktigt att väga nyttan av detta kontor mot de ofta höga kostnader som de medför och som riskerar att tas från de medel som ska gå till utvecklingssamarbete. Risken är stor att det istället byggs upp dubbla strukturer, både i EU och EU/MS. Ett sådant stödkontor bör om det inrättas inte bara hantera asylfrågor utan migration som helhet med tanke på att flyktingarna är färre än migranterna och att de som vi tänker på som flyktingar (dvs. de som tar sig över Medelhavet och Atlanten) för det mesta inte är flyktingar i UNHCR:s mening utan ”olagliga invandrare”, dvs. migranter.
9. Nyttan med Dublinsystemet bör ses över. Människor tar sig till sitt mål. Det är därför individens slutmål som bör räknas som land där asylprövningen ska göras. Dublinreglerna förlänger processen i onödan.
10. Kommissionen har alldeles rätt i att man måste se flykting- och utvecklingssamarbete i ett sammanhang men fokus ligger i grönboken på att se till flyktingar och återvändande och deras möjligheter att bidra till utvecklingen i sina hemländer, dvs. ett åtgärdandeperspektiv. Huvudfokus borde vara att arbeta med utvecklingssamarbete och fredsfrämjande i syfte att människor ska slippa lämna sina hemländer, vilket de flesta inte vill. Samtidigt är det viktigt att låta människor röra sig över våra gränser friare för att arbeta och tjäna pengar så att de själva kan bidra till uppbyggnaden av hållbara lokala ekonomier. EU:s migrationspolitik med alltmer stängda gränser är klart på tvärs med ambitionen att förebygga flykting- eller migrantströmmar. Det måste finnas många legala vägar in i Europa.
11. Det är bra om fler länder tar ett större ansvar för vidarebosättning i kvotflyktingssystemet men som vi tidigare skrivit måste detta gå hand i hand med ett större delat ansvar även för andra migranter.

Miljöpartiet de Gröna i Sverige

Bodil Ceballos
Migrationspolitisk talesperson

Gunvor G Ericson
Ledamot socialförsäkringsutskottet

Ulf Holm
Ledamot arbetsmarknadsutskottet